

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 21 Aralık 2021
Sayı : 2934

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 21/12/2021 16:09
Sayı: E-120.10-
0932073

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Atık kâğıt işçileri; kâğıt, cam, metal gibi geri dönüştürülebilir ürünleri çöplerden toplayarak atık depolarına satan ve geçimlerini sağlayan insanlardır. Ülkemizde sayıları yüzbinlerce olan ve çekçekçiler diye adlandırılan atık kâğıt işçilerinin sorunları saymakla bitmemektedir.

Sokakta atık toplayıcılığı, gerek merkezi hükümete gerek yerel beledilere bir kuruş masrafı olmadan kendi istihdamını sağlayan neredeyse tek sektördür. Atık kâğıt işçileri kendi sistemlerini tamamen kendileri yaratmaktadır. Atıklardan elde ettikleri gelirleri de kendi yaşamlarında ekonomik istihdama dönüştürmektedir. Dolayısıyla devlete ya da özel sektöre bir sorumluluk yüklememektedir.

Türkiye’de sayıları net olarak bilinmemekle birlikte yaklaşık 500 bin civarında çekçekçi olduğu rahatlıkla söylenilebilir. Sadece Ankara Altındağ’da kâğıt atık toplama ile geçinen 3000 hane olduğu bilinmektedir. Atık toplama işçileri bir gün atık toplama, Türkiye devasa çöp yığınlarıyla karşılaşır. Bu noktada, idarenin işini kolaylaştıran çekçekçilerin geri dönüşüme olan katkısı da inkâr edilemez. Her gün ortalama belli bir tonajda atık topladığı için aslında geri dönüşümün de lokomotifini oluşturmaktadır. Topladıkları kâğıt, karton, cam, plastik vb. maddeleri, şirketlere satarak ve geri dönüşüm sistemine sokarak hem ülkemize katma değer sağlanmakta hem de çevre kirliliğinin önüne geçilmektedir. Ama yasalar ve idare, geri dönüşüm işçilerini yok saydığı için sanki bu atıklar kendiliğinden gelip sisteme dâhil oluyormuş gibi davranılmaktadır.

Atık kâğıt işçilerinin genel sorunlarını, yaşam güvencesi üzerinden irdelemek gerekir. Günlük 50-100 TL civarında kazanabilen çekçekçilerin, sosyal güvence ve sınıfsal tanınma gibi kazanımları yoktur. Bu insanların çalışan olarak kabul edilmemesi işin bir başka yönüdür. Çalıp çırpmadan, namuslarıyla ve emekleriyle geçimlerini kazanmaktadır. En temel istekleri; bir çatı altında toplanıp, kayıt altına alınmak ve sistem tarafından tanınmaktır.

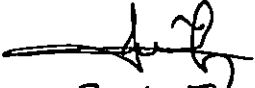
Sokak atıklarının denetimi, yönetimi ve toplanması görevi, mevzuatımızda ilçe belediyelerine verilmiştir. İlçe belediyelerinin sınırları içerisindeki tüm kurumsal ve kamusal alanlardaki katı atıkların toplanması, belediyenin sorumluluğundadır. Atık kâğıt işçileri; kamu kurumlarının, alışveriş merkezlerinin ve büyük market/restoranların atıklarını değil, sadece sokak atıklarını, vatandaşın ürettiği atığı çöpten ve sokaktan toplamaktadır. Atık kâğıt işçilerinin ilçe belediyeleri veya onların yetkilendirdikleri firmalarla karşılaşması veya yetki alanına girmesi söz konusu değildir.

Çeşitli illerde ve ilçelerde, atık kâğıt işçilerinin, arabalarına ve topladıkları atıklara valilik, kaymakamlık veya yerel yönetimler tarafından el konulması vicdanları yaralamaktadır. Sokaktaki, kimseye ait olmayan atığı toplamayı yasaklamanın yasal bir açıklaması olamaz. Başkentimiz Ankara’da bu konularla, valilik bünyesinde, ilgilenmesi gereken komisyon da bulunmamaktadır. Yerel yönetimler zaman zaman çekçekçilere ceza yazabilmektedir. Yazılan ceza makbuzlarının kendilerine verilmediğinden ve ne ile suçlandıklarını bilmemesinden yakınan çekçekçilere yapılanlar kabul edilemez. Yerel yönetimler atık toplama işini ya kendi bünyesinde şirket kurarak yapmalı ya da özel şirketlerle ortaklığa gitmelidir. Bu noktada kâğıt toplayıcıları işin parçası olarak kabul edilmelidir. Bir işçi/işveren modeli işlemiyor. Sokakta sokak toplaması yapan çalışanların da yerel yönetimler, lisanslı firmalar ve entegre tesisler

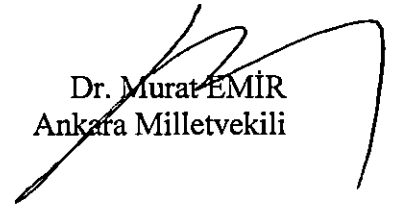

üzerinden sisteme kabulü sağlanabilir. Böylece çekçekçi otomatik olarak tanınmış olur ve kaçak görülen atıklar belgeli hale gelir.

Yukarıdaki gerekçelerle, ülkemizdeki kâğıt toplayıcılarının sorunlarının araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Ayhan ÖZER
Antalya mv.

Hüseyin YILDIR
Ay Lu mv

Dr. Murat EMİR
Ankara Milletvekili

Nazır Cihangir İSLAM
İstanbul Milletvekili

Kadim Durmaz
Tokat mv

Yücel Özkan
Bursa mv

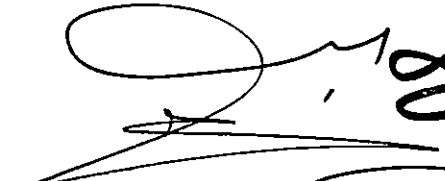

Ahmet AKIN
Balıkesir

Kemal ZEFER
Samung mv

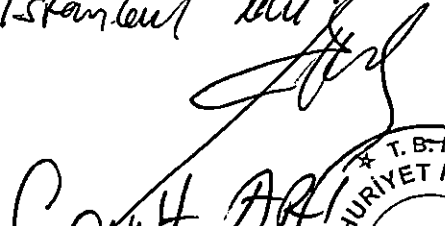

Mürsel Albay
Muğla mv

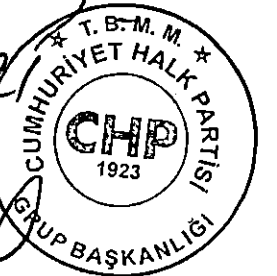

A. Tutoş
Adana mv

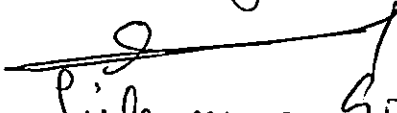
TACETTİN BAYIR
İzmir mv

Serkan Topal
Hatay
Okayan
Tunceli KAYMAK
Kırklareli

Ali Seker
İstanbul mv

Cahit ARAL
Antalya
mv

Süleyman Gökçe
Muğla mv

[illegible]